Handleiding vertaalde ondertiteling

Inleiding

Tegenwoordig werkt Automatisch Vertalen (AV) zo goed dat voor het grootste gedeelte van de te vertalen teksten de computer gerust kan worden ingezet. Daarna worden de AV-resultaten gecorrigeerd en zijn we sneller klaar dan wanneer we het allemaal met de hand moeten doen.

Kortom: vertalen kan grotendeels automatisch gedaan worden. Menselijke correctie is dan nodig als controle en stijlmiddel.

Resultaten

De Nederlandstalige ondertiteling is door DeepL.com gehaald (Frans, Engels, Italiaans, Spaans en Portugees) of door GoogleTranslate (overige talen) om een goede vertaling te krijgen. We hebben een aantal talen wel kunnen controleren, maar voor de meeste talen moesten we afgaan op de geleverde vertaling.

Werkwijze

Zoals gezegd, zijn automatische vertalingen goed maar zeker niet perfect. Het is de taak van de studenten om elk voor hun eigen taal een perfecte vertaling te maken die als ondertiteling gebruikt kan worden. Uiteraard kan hiervoor de AV gebruikt worden, maar dat hoeft niet. Om tot een perfecte vertaling te komen, kan het programma SubtitleEdit (SE) geïnstalleerd worden (alleen Windows). SubtitleEdit is een Open Source programma dat geschikt is om de ondertitels te beluisteren en eventueel aan te passen.

Openen SubtitelEdit

Na de installatie start je SE en zie je het volgende:

Figuur 1: openingsscherm van SubtitleEdit

Dan open je de subtitle file van jouw taal (bv Italiaans) die je wilt controleren en dan klik je in het onderste zwarte veld op "Click to add a waveform" en open je de mp4-file (Taalunie_zonder_ondertiteling.mp4). Het resultaat is dan wat je op onderstaande figuur 2 kunt zien: een ondertitelingsbestand en de video.

Figuur 2: Halverwege de video met in dit geval een Italiaanse ondertiteling. De video en de geluidsgolf zijn beide goed te zien.

Correctie

Je kunt de ondertitelingsregels makkelijk benaderen door of in de tabel linksboven op een regel te klikken, of door in de geluidsgolf ergens dubbel te klikken.

De gekozen regel verschijnt dan in het tekst-blok. Daar kun je opschrijven wat je wilt. In de ondertitelingsregel zie je

l E	.'olandese è Europa con 2	l'ottava lingua in Unbreak 4 milioni di parlanti. Auto br			
Ţ	ext	Chars/sec: 14,79			
L	2,469	L'olandese ha il più grande dizionario del mondo.			
5	2,243	Abbiamo a cuore questa ricchezza di lingue.			
7	4,810	Naturalmente, oltre all'olandese, ci sono anche altre lingue e varietà linguisti			
5	2,167	sono sostenuti dall'Unione delle lingue.			
ŧ	4,232	Questi futuri scrittori, traduttori e ambasciatori dell'olandese			
5	3,805	In tutto il mondo, più di mezzo milione di persone imparano l'olandese.			
76	4,396 L'olandese è l'ottava lingua in br />Europa con 24 milioni di parlanti.				

dikwijls <br/> staan. Dit houdt in dat op die plek de ondertiteling gesplitst wordt een twee (of drie) regels. Je kunt dit handmatig doen, of door op de knop Auto br te klikken. Ook hier geldt weer: meestal werkt Auto br goed, maar soms vind je een andere plek om de regel in tweeën te verdelen beter en kun je dat in het tekstblok zelf doen.

Translate	Create	Adjust		
Insert new	Insert new subtitle at video pos			
Play from just before text				
Go to sub position and pause				
Set start time				
Set end time				
<<	0,500	* *		
<<	5,000	• •		
Video position: 00:00:15,176				

Het kan verder gebeuren dat je een lange ondertitelingsregel niet in één maar juist in twee gescheiden zinnen wilt stoppen. Wanneer de lengte van de zin hoog is, verschijnt er de knop Split Line bij het tekst blok en kun je daarop klikken.

Maar je kunt het ook zelf doen door audiofile wordt dan een nieuwe ondertitelingsregel gemaakt linksonder op Insert new subtitle at video pos te klikken. Op de plek van je cursor komt er dan een nieuwe ondertitelingsregel te staan. Je kunt daar zelf de tekst in typen of de tekst uit een eerdere regel halen.

Figuur 3: handmatige een nieuwe regel invoeren

Figuur 4: veld met een erg lange (100 karakters) ondertitelingsregel. Door op de (rode) Split Line te klikken krijg je de volgende figuur.

Figuur 5: resultaat van het automatisch splitsen van een (te) lange ondertitelingsregel.

Conclusie

Je kunt de ondertitelingen regel per regel doorlopen en kijken of ze goed zijn of dat een correctie toch een beter resultaat geeft. In de meeste regels kun je de correcties gewoon in het tekstblok invoeren. Maar... wanneer een regel dan te lang wordt, kun je die regel in tweeën splitsen.